

Sporočilo za javnost agencije FRA
Dunaj, 8. junij 2022

Spodbujanje socialnih pravic: ključ do okrevanja EU po pandemiji covid-19

Pandemija je sprožila največjo finančno podporo EU doslej za preprečevanje socialnih posledic covid-19. Številni ljudje v EU, zlasti ranljivi, so se soočali z zmanjšanim dostopom do zdravstvenega varstva, otroškega varstva, izobraževanja in interneta. To je privedlo do prekomerne umrljivosti, revščine, brezposelnosti in socialne izključenosti. V poročilu agencije FRA o temeljnih pravicah za leto 2022 je opisan obsežen vpliv pandemije na socialne pravice. Predlagano je tudi, kako obravnavati vse večje neenakosti in grožnje za socialno kohezijo.

„Odziv na pandemijo covid-19 in vojno v Ukrajini kaže, kako krize krepijo Evropsko unijo,“ meni direktor Agencije Evropske unije za temeljne pravice [Michael O’Flaherty](#). „Ukrepi in financiranje EU so lahko in so zelo pomembni, zlasti kadar so povezani z ustreznimi pravnimi obveznostmi in političnimi zavezami za zaščito socialnih pravic ljudi. Samo učinkovito spremljanje porabe sredstev bo vladam pomagalo zagotoviti okrevanje po pandemiji, ki bo skladno s temeljnimi pravicami. Prav tako jim bo pomagalo pri prilagajanju financiranih ukrepov za učinkovito obravnavo socialne ranljivosti ljudi, zlasti tistih, ki so najbolj prizadeti – otrok in mladih.“

[Poročilo agencije FRA o temeljnih pravicah za leto 2022](#) vsebuje pregled dosežkov in pomanjkljivosti na področju varstva človekovih pravic v EU v zadnjem letu. V [osrednjem poglavju](#) je obravnavan vpliv pandemije na socialne pravice ljudi, kot so izobraževanje, zaposlovanje in zdravstveno varstvo. V njem so opisane izkušnje otrok, mladih, starejših, invalidov in drugih oseb v ranljivem položaju. Prikazano je tudi, kako nameravajo države EU uporabiti 724 milijard evrov sredstev EU, namenjenih okrevanju po pandemiji, za spodbujanje socialnih pravic.

Vlade bi morale v spremljanje, ali ukrepi za okrevanje, ki jih financira EU, spoštujejo temeljne pravice, vključiti nacionalne organe za človekove pravice ali organe za enakost. Prizadevati bi si morali zlasti za:

- uresničevanje socialnih pravic ljudi, ki jih je pandemija najbolj prizadela;
- oceno in po potrebi prilagoditev ukrepov, ki jih financira EU, da se zagotovi spoštovanje in spodbujanje socialnih pravic;
- zagotovitev, da uporaba sredstev EU za okrevanje ni nezdržljiva z Listino EU o temeljnih pravicah ali Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov.

Druga ključna vprašanja s področja temeljnih pravic v letu 2021 so:

- **Otrokove pravice** – pandemija je še naprej negativno vplivala na dobro počutje in izobraževanje otrok. Mnogi, zlasti tisti iz prikrajšanih okolij, so trpeli, zaradi česar so bili izpostavljeni revščini in izključenosti. Prva [strategija EU o otrokovih pravicah je bila skupaj z evropskim jamstvom za otroke](#) pomemben mejnik za krepitev prizadevanj za spodbujanje in varstvo pravic vseh otrok. Države EU bi morale zagotoviti, da njihovi nacionalni akcijski načrti izpolnjujejo cilje strategije in jamstva.
- **Migracije** – izzivi na področju temeljnih pravic na mejah so se nadaljevali. Migranti so bili na kopenskih mejah EU žrtve nasilja ali pa so bili zavrtnjeni, na morju pa jih je umrlo več kot 2 000. Države EU bi morale na mejah izvajati učinkovit in neodvisen nadzor, da bi preprečile zlorabo človekovih pravic. Povečalo se je število otrok, ki so zaprosili za azil, vključno z otroki brez spremstva, kar si zasluži posebno pozornost nacionalnih uprav.
- **Rasizem** – pandemija je še dodatno spodbudila diskriminacijo, kazniva dejanja iz sovraštva in zlasti sovražni govor na spletu proti migrantom in etničnim manjšinam. Večina držav EU je na podlagi [akcijskega načrta EU za boj proti rasizmu](#) iz leta 2020 sprejela ali razvila nacionalne akcijske načrte za boj proti rasizmu in etnični diskriminaciji. Za okrepitev prizadevanj bi morale države EU kaznovati kazniva dejanja iz sovraštva, spodbujati prijavljanje in nuditi

boljšo podporo žrtvam. To vključuje tudi izvajanje akcijskih načrtov in strategij z ozaveščenim spremljanjem.

V poročilu je povzet in razčlenjen glavni razvoj dogodkov na področju človekovih pravic v EU v letu 2021. V njem so tudi [predlogi za ukrepe](#), ki zajemajo vprašanja, povezana z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah in njeno uporabo v državah članicah, enakostjo in nediskriminacijo, rasizmom in s tem povezano nestrpnostjo, vključevanjem in enakostjo Romov, azilom, mejami in migracijami, informacijsko družbo, zasebnostjo in varstvom podatkov, otrokovimi pravicami, dostopom do pravnega varstva in izvajanjem Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov.

Za več informacij se obrnite na: media@fra.europa.eu/tel.: +43 1 580 30 653